

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Retsudvalg

Dato: 23-01-2020
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPNFF
Sagsnr.: 1910348
Dok. nr.: 1083061

Folketingets Retsudvalg har den 25. november 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 384 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Spørgsmål nr. 384:

”Vil ministeren angive, hvad der ligger bag de enkelte rømninger i retspsykiatrien, herunder om nogle af rømningerne skyldes, at patienten ikke dukker op til aftalt tid, idet der bedes lavet en angivelse af årsag og hvorfra rømningen er sket, jf. artiklen ”Efter 11 rømninger i retspsykiatrien på 12 måneder: Det er »alarmerende«, mener sundhedsministeren” fra jyllands-posten.dk den 23. november 2019?”

Svar:

Sundheds- og Ældreministeriet har anmodet Danske Regioner om bidrag til besvarelse af spørgsmålet.

Danske Regioner har den 17. januar 2020 oplyst følgende, som jeg kan henvise til:

”Danske Regioners bidrag til besvarelse

Artiklen omhandler rømninger blandt varetægtssurrogatanbragte patienter i retspsykiatrien og ikke retspsykiatriske patienter i almindelighed.

Herudover er der behov for at præcisere brugen af begreber. Absenteringer er den samlede betegnelse, men i registreringer skelnes mellem rømninger, undvigelse og udeblivelser:

- Undvigelse: Situationer, hvor patienten under ledsaget udgang fra afdelingen er stukket af fra ledsagende personale. Undvigelsen kan finde sted på og uden for de psykiatriske hospitalsmatrikler.
- Udeblivelse: Situationer, hvor patienten ikke vender tilbage som aftalt i forlængelse af uledsaget færden på hospitalsområdet eller i forlængelse af uledsaget udgang. Der er altså tale om, at patienten forbrøder sig mod vilkårene i en udvist tillid.
- Rømning: Patienten stikker af fra lukket afsnit eller lukket have. Der er her tale om at bryde ud under forhold, hvor patienten ikke er givet nogen frihedsgrader.

Hvis patienten ikke dukker op til aftalt tid, er der tale om en udeblivelse. Regionerne har alene bidraget med besvarelser om rømninger, dvs. hvor patienten er stukket af. Undvigelser og udeblivelser registreres ikke som rømninger.

Alle fem regioner har fokus på at forhindre rømninger, hvilket det lave antal episoder også understreger. Regionerne er således meget opmærksomme på placering af surrogatanbragte for at undgå rømninger. Der foretages typisk en risikovurdering af patienterne i forhold til, hvilke afdelinger, de placeres i, og hvilket sikkerhedsniveau, der er nødvendigt. Herudover er der generel opmærksomhed på aktiviteter for surrogatanbragte for at undgå rømning, fx opsyn ved aktiviteter og ophold i udenfor.

Bygningerne er underlagt særlige sikkerhedsforanstaltninger, ligesom der er klare sikkerhedsprocedurer og retningslinjer for personalet. Det skal dog understreges, at retspsykiatrien er et hospital, der behandler mennesker med svær psykisk sygdom og ikke et fængsel.

Danske Regioner påpeger, at det er anklagemyndigheden eller domstolene, der træffer beslutninger om overflytninger af patienter fra Kriminalforsorgens institutioner til psykiatrien. Dette var blandt andet situationen for den patient der rømmede fra psykiatrisygehuset i Slagelse den 19.11.2019.

Det er ligeledes domstolene, der fastsætter generelle restriktioner for patienten, som f.eks. om besøgsforbud og visitering af besøgende.

Overflytninger fra fængsel sker hovedsageligt på baggrund af dommerkendelse om varetægtsfængsling i surrogat, enten fordi den fængslede skal mentalundersøges eller fordi personen er kendt med alvorlig psykisk sygdom. Det kan dog også skyldes nyopstået psykisk sygdom eller formodning herom under afsoning.

Regionerne træffer således ikke beslutninger om disse overflytninger, men modtager blot patienten.

Overflytninger regionerne imellem forekommer hovedsageligt fordi den kriminelle handling er begået i en anden region end personens hjemregion. I begrænset omfang er der også overflytninger mellem regioner, hvilket gøres når der er behov for at understøtte en patients rehabilitering uden at kompromittere den almene retsfølelse i lokalområdet. I enkeltstående tilfælde kan overflytninger skyldes, at det af hensyn til efterforskningen er nødvendigt at anbringe mistænkte til samme strafbare handling på forskellige steder.

De retspsykiatriske afdelinger i regionerne er alle kvalificerede til at håndtere de mange forskellige typer af retspsykiatriske patienter, som har registeret bopæl i den enkelte region.

I alle regioner analyseres årsagen til rømninger fra retspsykiatrien. Hændelserne gennemgås systematisk med henblik på forebyggelse og læring. Samtidig har regionerne også et ansvar som arbejdsgiver i at sikre, at de ansatte har et trygt arbejdsmiljø og ikke udsættes for trusler fra patienterne.

Bidrag fra regionerne

Region Midtjylland har efter en gennemgang af de to sager, der er registreret i Region Midtjylland konstateret, at der er tale om fejlregistreringer. Begge sager omhandler absenteringer fra en somatisk afdeling. En somatisk afdeling er ikke et lukket afsnit, og derfor kan der ikke være tale om en rømning. Absenteringer fra en somatisk afdeling vil enten være en undvigelse eller en udeblivelse.

Der har ikke været en rømning fra den specialiserede retspsykiatri i Region Midtjylland siden en enkelt episode i 2014. Det vurderes, at den nuværende indsats er tilstrækkelig, og Region Midtjylland har derfor ikke taget nye initiativer for at undgå rømninger.

I Region Syddanmark er der registreret 3 rømninger fra retspsykiatrisk afsnit i perioden 1. juli 2018 – 1. juli 2019. Den ene rømning er sket via en nybygget gårdhave.

Gårdhaverne i afdelingen er efterfølgende gennemgået, og der er iværksat konkrete bygningsmæssigt tiltag på baggrund af rømningen. De to øvrige rømninger er sket via én episode, hvor personalet blev truet til at udlevere nøgler.

Psykiatrien i Region Syddanmark iværksatte en analyse af sikkerheden i retspsykiatrien i foråret 2018. Der blev i den forbindelse bl.a. foretaget en bygnings-gennemgang ved en ekstern sikkerhedsekspert, som har påpeget en række forbedringsmuligheder i forhold til de fysiske rammer. På den baggrund har Regionsrådet i september 2018 godkendt en forbedring af den bygningsfysiske sikkerhed i retspsykiatrien.

Samtidig har der været fokus på at revidere procedurer og arbejdsgange - både for at forebygge rømninger og for at forbedre sikkerheden for personalet. Der er desuden ansat en sikkerhedschef i Psykiatrisk Afdeling Middelfart, der skal lede arbejdet med at styrke sikkerheden i retspsykiatrien.

Region Hovedstaden har gennemgået fem rømninger siden 2015 og de foranstaltninger, der efterfølgende er truffet:

Dato	Sted	Årsag	Foranstaltning
22.03.2015	PC Sct. Hans	Stablet møbler og kommet over taget. Opholdt sig alene på terrasse.	Lukket taget med gitter
13.07.2016	PC Glostrup	Ud i haven med ikke korrekt lukket dør. Forcerer hegn.	Ny lås og fastgjort udendørs udstyr
20.09.2018	PC Glostrup	Ud gennem vindue ved udluftning af værelse. Over hegn foran bygning	Nyt hegn foran bygningen
21.10.2018	PC Sct. Hans	Lavet hul i hegnstag i skærmterrasse	Lagt sikkerhedshegn på tag
13.11.2018	PC Sct. Hans	Brækket taghegn i rygegård op	Nyt sikkerhedshegn i hele rygegården

Region Sjælland har ud over rømningen i november 2019 haft en rømning i 2016. Her kom en varetægtssurrogatanbragt ud fra afdelingen ved egen hjælp. Vedkommende blev bragt tilbage med politiets hjælp umiddelbart efter.

Region Nordjylland har ikke haft rømninger i perioden.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Nina Fjord Fromberg